

แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

ไพลิน บุญประเสริฐ¹ และ พิระนันท์ นัมคณิสสรณ์²

Retrieved 18-12-2024;

Revised 17-02-2025;

Accepted 19-04-2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการความจำเป็นของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 14 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 70 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ การวัดและประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล รองลงมา คือ การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล และการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) ด้านการวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ฝ่ายวิชาการและครูร่วมกันพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (2) ด้านการจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้บริหารควรมีกระบวนการนิเทศที่ชัดเจน มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม (3) ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและจุดเน้นของประเทศ (4) ด้านการวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ผู้บริหารควรวางแผนพัฒนา และนำหลักสูตรไปใช้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, หลักธรรมาภิบาล, ธรรมาภิบาลในการศึกษา, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

สังกัด¹ นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ที่อยู่: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

อีเมล: Lin_zeng2@hotmail.com

สังกัด² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

Guidelines for academic administration based on good governance of schools quality educational development in network No. 2 under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1

Phailin Boonprasert¹ and Phiranant Numkanisorn²

Abstract

The purposes of this research were to 1) Study the needs and necessities of academic administration based on good governance of schools focused on quality educational development in school network No.2 under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1 and 2) provide guidelines for according to academic administration based on good governance in school network No. 2 under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1. The sample was 14 schools from the quality educational development in school network No. 2 under Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1, with a stratified random sampling approach based on school size. Five respondents were selected from each school- one school director and four teachers- resulting in 70 participants. The research results indicated that: 1) The most pressing need for academic administration, was in the area of measurement and evaluation based on good governance, followed by administrative management related to teaching based on good governance, organizing operations connected to teaching and learning based on good governance, and planning for academic based on good governance. 2) The proposed guidelines for academic administration, consist of 4 areas: (1) Measurement and Evaluation: Administrators should encourage academic departments and teachers to jointly develop an effective process for analyzing learning outcomes. (2) Administrative Management About Teaching: Administrators should have a clear supervision process. continuous and systematic Let all parties participate. (3) Administrators should Organizing operations Related to Teaching and Learning: Administrators should encourage teachers to create learning plans that are consistent with the national curriculum and focus. (4) Planning for Academic Work: Administrators should plan development and implement the curriculum emphasizing students. Consistent with the needs of the community and society.

Keywords: Academic administration, Good governance, Good governance in education, Ratchaburi Primary Educational Service Area Office 1

Affiliation¹ Student Educational

Address: Muban Chombueng Rajabhat University

E-mail: Lin_zeng2@hotmail.com

Affiliation² Advisor Educational

บทนำ

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อองค์การ และพลเมืองโลก ในหลายด้าน และมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและส่งผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงได้ คือคุณภาพของคน การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ซึ่งหากเป็นคนมีคุณภาพแล้ว ย่อมส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง (พินิจ เชื้อแพ่ง, 2559) การพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการเสริมสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในการบริหารจัดการประเทศ จึงได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565) ดังนั้นสถานศึกษาถือเป็นองค์กรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคน โดยผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากที่สุด ที่จะสามารถปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน เป็นทั้งผู้นำและผู้ให้การสนับสนุนที่ดี (อมรรัตน์ เตชะนอก, 2563)

การดำเนินงานที่สำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมาก คือการบริหารงานด้านวิชาการ ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้การบริหารงานที่เน้นการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาให้ได้มากที่สุด โดยมีเป้าหมายในการให้ความเป็นอิสระในการดำเนินงานของสถานศึกษา ตรงตามความต้องการของผู้เรียน โรงเรียน ชุมชน สังคม และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำให้สถานศึกษามีแนวทางด้านการบริหารจัดการที่เข้มแข็ง สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและกระบวนการจัดการเรียนการสอน รวมถึงการวัดและประเมินผล การวัดปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาสภาพปัญหาของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนยังไม่นำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การปฏิบัติงานเกิดปัญหาและข้อขัดแย้ง อีกทั้งในการปฏิบัติงานบางขั้นตอนมีการทำงานที่ซ้ำซ้อน ส่งผลให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเกิดความล่าช้า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถประสานความร่วมมือที่ดีให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษาได้ ทำให้มีปัญหาความขัดแย้งภายในสถานศึกษา ซึ่งส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ราชการและตัวบุคคล (สุวิจักขณ์ ชันสัมฤทธิ์ และชัยยศ เดชสุระ, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อนำผลวิจัยใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร ให้มีการบริหารงานที่เป็นระบบอย่างครบวงจร สร้างความเชื่อมั่นแก่ครู บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียนและชุมชน มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

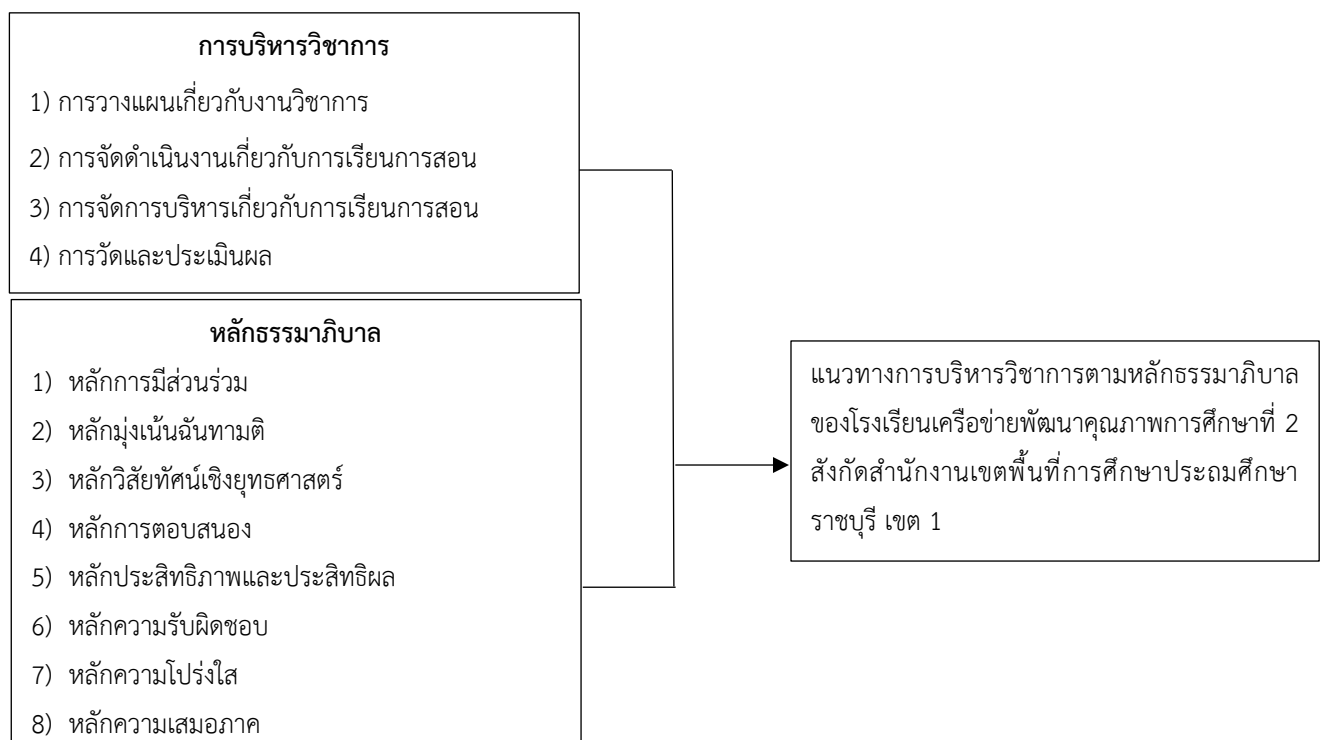
การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อต่อไปนี้

แนวคิดการบริหารวิชาการ ตามแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3) การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล

แนวคิดหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดของ Graham et al. (2003) ซึ่งประกอบด้วย 9 หลัก ดังนี้ 1) หลักการมีส่วนร่วม 2) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ 3) หลักวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ 4) หลักการตอบสนอง 5) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 6) หลักความรับผิดชอบ 7) หลักความโปร่งใส 8) หลักความเสมอภาค 9) หลักนิติธรรม

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของ โรงเรียน
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 15 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 จำนวน 14 โรงเรียน ซึ่งได้จากการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของ เครจซี่
และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของ สถานศึกษา	โรงเรียน		ผู้ให้ข้อมูล		
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	รวม
เล็ก	8	7	7	28	35
กลาง	6	6	6	24	30
ใหญ่พิเศษ	1	1	1	4	5
รวม	15	14	14	56	70

1.1.1 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา
ประกอบด้วยสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่พิเศษ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น
(Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น

1.1.2 ผู้วิจัยทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ด้วยวิธีการจับสลากเพื่อให้ได้
โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.1.3 ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน
1 คน และครูผู้สอน จำนวน 4 คน รวม 70 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ
บริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 มี 2 ขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจ
รายการ (Check List) จำนวน 6 ข้อ รายละเอียดประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง
ปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งการบริหารวิชาการได้ศึกษาจากแนวคิดของ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ 2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3) การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน 4) การวัดและประเมินผล และ หลักธรรมาภิบาลได้ศึกษาจากแนวคิดของ Graham et al. (2003) ซึ่งประกอบด้วย 9 หลัก ดังนี้ 1) หลักการมีส่วนร่วม 2) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ 3) หลักวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ 4) หลักการตอบสนอง 5) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 6) หลักความรับผิดชอบ 7) หลักความโปร่งใส 8) หลักความเสมอภาค 9) หลักนิติธรรม เป็นการวัดโดยใช้มาตราประมาณค่า (Rating scale) มีข้อความถามทั้งสิ้น จำนวน 126 ข้อ ดังนี้

1) การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ	จำนวน 27 ข้อ
2) การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน	จำนวน 54 ข้อ
3) การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน	จำนวน 27 ข้อ
4) การวัดและประเมินผล	จำนวน 18 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามในตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's rating scale) โดยใช้รูปแบบการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสองคู่ (Dual-response format) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง สภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1 คะแนน

1.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1.3.1 ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล

1.3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลผล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

1.3.3 สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุง

1.3.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า 1.00 ทุกข้อ

1.3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 4 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

1.3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1978) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.973 (Gregory, 2015) ซึ่งเครื่องมือมีคุณภาพสามารถนำไปเก็บข้อมูลได้ต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัย

1.4.2 ผู้วิจัยจัดทำเครื่องมือวิจัย เป็นแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล และแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยทำแบบสอบถามเป็น google form แนบไปด้วยเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดเวลาในการส่งกลับ หากล่าช้าผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ มีหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) คือผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจัดทำข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.5.1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับคืนมา

1.5.1.2 จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบรวมคะแนนแบบสอบถามที่สมบูรณ์

1.5.1.3 นำข้อมูลไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

1.5.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.5.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง ตำแหน่งปัจจุบัน ขนาดโรงเรียน ใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

1.5.2.2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบเคียงกับเกณฑ์ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตนะ, 2564)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร วิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร วิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร วิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร วิชาการตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ระดับสภาพปัจจุบันหรือสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร วิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ในระดับน้อยที่สุด

1.5.2.3 วิเคราะห์หาดัชนีลำดับความสำคัญของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้สูตร Modified Priority Need Index (PNI modified) ตามแนวคิดของ สุวิมล ว่องวาณิช (2562)

ขั้นที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

2.1 กลุ่มเป้าหมาย (ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์)

เพื่อให้ได้ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงตามความเชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่นด้านการบริหารวิชาการ จำนวน 6 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ที่พัฒนาขึ้นจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาแนวการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 แล้วนำมาสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย การสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

2.3.1 ผู้วิจัยนำตัวแปรการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

2.3.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างให้สอดคล้องและครอบคลุม

ตัวแปรการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

2.3.3 ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ตามกรอบที่กำหนดและนำร่างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้

2.4.2 ผู้วิจัยประสานไปยังผู้ทรงคุณวุฒิ และขออนุญาตหมายวันเวลา เพื่อเข้าไปสัมภาษณ์

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลแนวการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการเชิงเนื้อหา (Content analysis)

ขั้นที่ 3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้)

ผู้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ผู้วิจัยทำการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามความเชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รวมจำนวน 6 คน ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รางวัลผู้บริหารสถานศึกษาดีเด่น จำนวน 2 คน

3.1.2 ศึกษานิเทศก์ ผู้รับผิดชอบงานด้านการบริหารวิชาการ จำนวน 2 คน

3.1.3 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้เป็นคนละกลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการสัมภาษณ์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล เป็นแบบตรวจสอบรายการที่มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 อันดับ โดยใช้รูปแบบการให้ตอบข้อมูลแบบตอบสองคู่ (Dual-response format) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยมีเกณฑ์ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย สร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

3.3.1 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ให้สอดคล้องและครอบคลุม

3.3.2 ดำเนินการสร้างแบบประเมิน และนำร่างแบบประเมินการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.3 จัดทำฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วถูกต้องครบถ้วนไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญทั้ง 6 คน ในการตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล

3.4.2 ผู้วิจัยส่งเครื่องมือวิจัย ซึ่งเป็นแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล และแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ส่งทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยทำแบบสอบถามเป็น google form แนบไปด้วยเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ตอบแบบสอบถาม และกำหนดเวลาในการส่งกลับ หากล่าช้าผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยใช้ ฐานนิยม

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1

ตารางที่ 2 แสดงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวม

การบริหารวิชาการตามหลัก ธรรมาภิบาล ของโรงเรียนเครือข่าย พัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการจำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$PNI_{Modified}$	ลำดับ
1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ตามหลักธรรมาภิบาล	4.35	0.64	4.70	0.45	0.080	4
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียน การสอนตามหลักธรรมาภิบาล	4.29	0.61	4.70	0.45	0.096	3
3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียน การสอนตามหลักธรรมาภิบาล	4.32	0.61	4.76	0.41	0.102	2
4. การวัดและประเมินผลตามหลัก ธรรมาภิบาล	4.25	0.65	4.71	0.45	0.108	1
รวม	4.30	0.63	4.72	0.44	0.097	-

จากตารางที่ 2 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล และการวัดและประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล การวัดและประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล

บาล การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล และการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ได้แก่ การวัดและประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล รองลงมา คือ การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล และ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล ตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ การวัดและประเมินผล การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน และ การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 การวัดและประเมินผล ผู้บริหารควรกำหนดการวิเคราะห์ผลการเรียนให้สอดคล้องกับแนวทางการวัดและประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษา ควรเน้นฝ่ายงานวิชาการและครูผู้สอนให้ร่วมกันกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ผลการเรียนด้วยความยุติธรรม โปร่งใส มีคุณธรรม ความรับผิดชอบ และคุ้มค่ากับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน สนับสนุนครูให้พัฒนาระบบการวิเคราะห์ผลการเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียนให้ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ส่งเสริมการวิเคราะห์ผู้เรียนตามสภาพจริง เพื่อป้องกันคุณภาพของผู้เรียนที่แท้จริง

2.2 การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้บริหารควรกำหนดแนวทาง กระบวนการนิเทศที่ชัดเจน มีแผนการจัดการนิเทศที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ ควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง หลักเกณฑ์การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล มีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นคณะกรรมการนิเทศ รวมถึงจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรให้มีคุณภาพ สนับสนุนการจัดทำสื่อการเรียนการสอน และการจัดทำห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ สร้างความตระหนักให้ครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้เข้าใจในกระบวนการทำงานร่วมกัน เพื่อปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลให้เกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้อง ก้าวหน้า และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครูและนักเรียน ควรมีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอนในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาและจุดเน้นของประเทศ สอดแทรกคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม รวมถึงการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดตารางสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกของอาคารสถานที่ การพิจารณาจัดครูเข้าสอน อนุมัติการจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน และการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

2.4 การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรและนำหลักสูตรไปใช้อย่างเป็นระบบ เน้นการจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้และคุณธรรม มีการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรที่มีความรู้ความสามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาและติดตามประเมินผล เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับปัญหา สภาพบริบท ความต้องการของชุมชนและสังคม เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง มีการจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด และตระหนักถึงการติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อพัฒนาแก้ไขอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่องแนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 มีประเด็นการอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1. ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า

1.1 การวัดและประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด กล่าวได้ว่าการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการเรียนการสอน ผลการวัดและประเมินผลสามารถนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและประเมินผลการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในสภาพความเป็นจริงครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล รวมถึงการให้ความสำคัญในการเลือกใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้การวิเคราะห์ผลการเรียนที่ออกมาไม่ตรงตามศักยภาพของผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลอนงค์ โพธิ์ช่วย (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนามาตรฐานการวัดและประเมินผลของครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า สภาพความรู้ ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ทักษะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล พบว่าครูมีระดับความรู้ไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด (38.23%) รองลงมาคือ มีความรู้อ่อน (14.00%) และมีความรู้พอใช้ (17.53%) โดยมีความรู้อยู่ในระดับดีขึ้นไปเพียง (30.24%)

1.2 การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด กล่าวได้ว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ มีความโปร่งใส เป็นธรรม และมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน โดยมีการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรา ไชวอมราภรณ์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตร กำกับ ติดตามและนิเทศการใช้หลักสูตรและมีการประเมินการใช้หลักสูตรโดยนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทุกปีการศึกษา

2. แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่า

2.1 การวัดและประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นสูงที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการวิเคราะห์ผลการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยต้องสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและนโยบายของประเทศ การวัดและประเมินผลยังเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการประเมินควรดำเนินไปอย่างยุติธรรม โปร่งใส มีคุณธรรม และความรับผิดชอบ เพื่อให้คุ้มค่ากับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยวิสาข์ ชาราวร (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความต้องการพัฒนาความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผล รองลงมาคือด้านการดำเนินการวัดและประเมินผล รวมถึงการตรวจให้คะแนน การรายงานผล และการนำผลไปใช้ประโยชน์ สาเหตุหลักที่ทำให้ครูมีความต้องการดังกล่าวมาจากการขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ดังนั้น การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุดในการพัฒนาศักยภาพของครูในด้านนี้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร ชูตินันทกุล (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวัดและประเมินผลทางการศึกษากับการเปรียบเทียบคะแนน กล่าวว่า การวัดและประเมินผลทางการศึกษา รวมถึงการเปรียบเทียบคะแนน เป็นกระบวนการสำคัญที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา โดยหลักๆ มีเป้าหมายเพื่อพิจารณาและวิเคราะห์ว่ากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นสามารถส่งเสริมผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้ การดำเนินการเหล่านี้มักอาศัยวิธีการวัดและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย ซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้า ความรู้ ความสามารถ และทักษะของผู้เรียนอย่างครอบคลุมและเป็นระบบ ทั้งนี้ การประเมินผลไม่ได้เป็นเพียงแค่การตรวจสอบหรือวัดความรู้ของผู้เรียนในช่วงใดช่วงหนึ่งเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่สนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนต่อไปได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นรองลงมา ทั้งนี้เป็นเพราะ การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่ได้ผลดีนั้น เกิดจากการกำหนดแนวทางและกระบวนการนิเทศที่ชัดเจน มีแผนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยมีผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดหลักเกณฑ์ ติดตาม และประเมินผล เพื่อให้ครูและนักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดสอดคล้องกับแนวคิดของ ธันยาภรณ์ สังข์เมือง (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมุ่งเน้นการสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการนิเทศ ตรวจสอบ และติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูในลักษณะที่สร้างสรรค์และเป็นมิตร เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยควรกำหนดปฏิทินการดำเนินงานให้ชัดเจนและเป็นระบบ อีกทั้งยังควรมีการวางแผนงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากร ตลอดจนใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมและผลลัพธ์ที่ยั่งยืน

2.3 การจัดทำเนื้องานเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นอันดับที่สามทั้งนี้เป็นเพราะ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญคือการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักค้นคว้า และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้เรียนจากประสบการณ์จริงและได้ปฏิบัติจริงมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการสอนที่เหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ขวัญชัย ขั้วนา และ ธาติพย์ ขั้วนา (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนมีรูปแบบที่หลากหลายและยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียนในแต่ละกลุ่ม การเลือกใช้แนวทางหรือวิธีการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะตัวของผู้เรียน รวมถึงการกำหนดให้สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนรู้นั้น ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทั้งทักษะพื้นฐานและทักษะเชิงลึก พร้อมทั้งมุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมกระบวนการคิดที่วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้อย่างชาญฉลาด ตลอดจนกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกฝนทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง โดยการรวบรวมและประยุกต์ใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรความรู้ดั้งเดิม อุปกรณ์ดิจิทัล หรือกิจกรรมเชิงปฏิบัติ ทั้งนี้ การมอบโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในสถานการณ์หรือบริบทที่ใกล้เคียงกับชีวิตประจำวัน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับจากห้องเรียนไปสู่โลกภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ เครือวัลย์ ตูลวิโรฒ, ยุทธพงษ์ อรัญกานนท์ และ บังอร แก่นจันทร์ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักโดยรวมถือว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งครอบคลุม 5 ด้านสำคัญ ได้แก่ การวิเคราะห์ศักยภาพและความเข้าใจในตัวผู้เรียนรายบุคคล การประเมินผลที่สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การใช้เทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและรูปแบบการเรียนรู้ ยังคงอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะสถานศึกษามีการวางแผนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับแนวคิดของ จิรศักดิ์ สุภารส และ ชิตชัย สนั่นเสียง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ นุชเรศ คำดีบุญ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ผลการศึกษพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวางแผนงานวิชาการ และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการด้านการวัดและประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย ปรับปรุง แก้ไข และวางแผนการดำเนินงานด้านการวัดและประเมินผลในสถานศึกษาที่ชัดเจน ใช้เทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดกับสถานศึกษา

1.2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการด้านการจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาล มีความต้องการจำเป็นรองลงมา ดังนั้น ผู้บริหารควรเป็นผู้นำในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง โดยใช้วิจัยเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอนตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2)

พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กัลยวิสาข์ ธาราวร. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดและ

ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 11(3), 374.

ขวัญชัย ช้วนา และ ธารทิพย์ ช้วนา. (2562). การจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 16(73), 13.

เครือวัลย์ ตูลวิโรฒ, ยุทธพงษ์ อรัญกานนท์ และ บังอร แก่นจันทร์. (2566). การพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามการรับรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น. การวิจัยสหสาขาวิชาชีพ, 1(7), 2.

จิรศักดิ์ สุภารส และ ชิตชัย สนั่นเสียง. (2560). การศึกษาการบริหารงานวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ, 4(1), 50.

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญยาภรณ์ สังข์เมือง. (2565). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- นวลอนงค์ โพธิ์ช่วย. (2561). *การพัฒนามาตรฐานการวัดและประเมินผลของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- นุชเรศ คำดีบุญ. (2564). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พินิจ เชื้อแพ่ง. (2559). *การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 9(21), 140.*
- ภัทรา ไฉยมรารณ. (2558). *การศึกษาการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนที่ได้รับรางวัลพระราชทาน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 10(3), 614.*
- ศศิธร ชูตินันทกุล. (2561). *การวัดและประเมินผลทางการศึกษากับการเปรียบเทียบคะแนน. วารสารมหาจุฬาริชาการ, 2(2), 107.*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. (2567). *ระบบบริการข้อมูลภาครัฐ BIG DATA. เข้าถึงได้จาก <https://smart.ratchaburi1.go.th/bigdata/index.php>, 19 มิถุนายน 2567.*
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม พ.ศ.2566-2570. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.*
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสาม (พ.ศ.- 2566-2570). ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 139 ตอนพิเศษ (1 พฤศจิกายน 2565).*
- สุวิจักขณ์ ชันสัมฤทธิ์ และ ชัยยศ เดชสุระ. (2564). *แนวทางการบริหารวิชาการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วารสารธรรมเพื่อชีวิต, 30(4), 301-316.*
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- อมรรัตน์ เตชะนอก. (2563). *การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, 5(6), 367-372.*

- Cronbach, L. J. (1978). *Essentials of Psychological Testing*. (3rd ed.). New York: Harper and Row.
- Graham, J., Bruce, A., & Plumptre, T. (2003). *Principles for Good Governance in the 21st Century*. Institute on Governance, Ottawa.
- Gregory, R. J. (2015). *Psychological testing: history, principles, and applications*. (7th ed.). Boston: Pearson.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1932). The method of constructing an attitude scale. *Archives of Psychology*, 140, 44-53.